

opgaver reflekteres i det strategiske koncept på passende måde. Alliancens engagement i samarbejde med lokale og internationale organisationer samt andre lande kan være den afgørende forskel mellem krig og fred, mellem anarki og orden. Det er i hvert fald en af mine egne konklusioner efter de tragiske begivenheder i det tidligere Jugoslavien. Her anvendes militære aktiver til støtte for civile og politiske formål, og vi skal vide at drage nytte af de erfaringer, vi har fået.

Men NATO hverken kan eller skal påtage sig rollen som global politibetjent. Det er FN's opgave, og NATO spiller en meget vigtig rolle i at støtte FN i denne funktion. Derfor vil en del af grundlaget for NATO's løsning af krisestyringsopgaver uden for sit eget område være en tilstrækkelig international legitimitet, typisk i form af et mandat fra FN eller OSCE. Spørgsmålet må håndteres fleksibelt på grundlag af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, men NATO-landene bør ikke frasige sig muligheden for at hjælpe andre, f.eks. ud fra humanitære grunde, sådan som vi har set det i Kosovo.

NATO og Danmark har behov for fleksibelt at kunne vurdere hver enkelt situation. Det må være tilfældet, både hvad angår spørgsmålet om det legale grundlag for ikke-artikel 5-operationer, og hvad angår spørgsmålet om, i hvilket geografisk område NATO skal kunne agere. Dette vil også skulle afspejles i den nye strategi.

Det vil også være nødvendigt at se på rollefordelingen mellem Europa og USA. Jeg forventer, at den europæiske profil i NATO vil blive styrket i de kommende år, og det er en helt naturlig udvikling efter afslutningen af den kolde krig. Både udviklingen af den europæiske sikkerheds- og forsvarsidentitet ESDI inden for rammerne af NATO og det fransk-britiske forslag om en europæisk forsvarsdimension peger i retning af, at Europa i højere grad end tidligere vil kunne løse krisestyringsopgaver, altså såkaldte ikke-artikel 5-opgaver. Danmark støtter naturligvis en sådan udvikling, som må finde sted i forståelse med vore atlantiske partnere, for udviklingen af en europæisk profil må selvsagt ikke ske på bekostning af NATO.

Alt i alt forventer jeg, at vi på topmødet i Washington kan vedtage en strategi, der giver ret godt grundlag for NATO's fortsatte bidrag til sikkerhed og stabilitet i det euroatlantiske område. De hidtidige drøftelser har vist, at vi med den eksisterende strategi som et springbræt har gode muligheder for at nå frem til en

strategi, der kan bære NATO vel ind i det 21. århundrede.

Forhandling

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg siger tak for svaret fra ministeren og er helt enig i, at vi står med en diskussion, der er vigtig.

Vi står med en organisation, NATO, der jo arbejder under fundamentalt andre vilkår, end da den blev stiftet for 50 år siden. Dengang var den entydigt en forsvarsorganisation, som var en konsekvens af øst-vestkonflikten. Det var Warszawaopgaven over for NATO, og trusselspillet var entydigt defineret af den kolde krig.

Vi står i dag i en helt anden situation efter Murens fald. Det tog man bestik af med det nye strategiske koncept fra november 1991, udvidelsen af NATO er en del af denne forandring, og på topmødet i Washington vil man yderligere lægge op til ændringer.

Jeg skal starte med at sige, at det jo er et problem, at vi ved så lidt konkret om, hvad det er, der skal diskuteres. Der er fløjet forskellige ideer gennem luften, og der kan godt være behov for, at vi andre, der ikke sidder i regeringen, får lidt mere konkret informationer: Hvad er der på dagsordenen, og hvad skal der diskuteres? Derfor også debatten her i dag.

Vi har hørt om den såkaldte triple crown-idé, som den er blevet kaldt, og som regeringen mig bekendt er blevet orienteret mundtligt om, men ikke skriftligt. Den går på, at der skal være en mere klart defineret rollefordeling mellem NATO, EU og OSCE. Vi afviser ikke på forhånd nogle mere klart definerede roller, men finder det i hvert fald vigtigt, at der også bliver en klar definering af, hvordan FN skal indpasses i det system.

Uklarheden omkring FN's rolle bliver yderligere fremtrædende, når man ser på de ideer fra amerikansk hold, der har været om ændringer af NATO. Mest kendt er den rapport, der er fremlagt i NATO's parlamentarikerforsamling af senator Roth, hvor senator Roth har ideer til en ganske omfattende ændring af NATO's måde at fungere på. NATO skal i højere grad kunne operere uden for sit eget område uden nødvendigvis at have FN-mandat til det, og hvor NATO indtil nu har været en forsvarsorganisation, der skulle forsvare territorier i NATO-området, skal den nu i højere grad ope-